REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 coróne. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 237. Brașov, Luni-Marți 29 Octomvrie (11 Noemvrie). 1902.

Șcólele nóstre.

I.

(S) Cine are școla, are educațiunea, cine are educațiunea, are inimile și cine are inimile, acela are puterea, are viitorul.

Eată din care causă tóte statele, cari aspiră a fi părtașe la cultura și civilisațiunea vécului, cheltuesc pe întrecute pentru școli și étă pentru ce înfiinţéză și statul ungar școli după școli chiar și prin acele locuri și ținuturi unde nu este nici o lipsă de ele; înfiinţéză firesce numai școle de ale statului, cum se numesc pe la noi, adecă școle de acelea, în cari nu pot învêța cu folos decât copiii, cari sciu de acasă unguresce

Nu ne putem ferici adi numai și numai cu frica lui Dumnedeu, séu mai bine dis cu „frica popii", cum o înțeleg și ar vré se fie unii preoți de cei din legea vechie și de cei moderni, cari nici habar n'au de sublimul și sânțenia chemărei lor, ci fără de nici o genă fac speculă din ea.

Acea frică nici nu se prinde adi de ómeni, din causă, că unii preoți, „servitorii lui Dumnedeu", chiar și dintre cei mai mari, prin vênarea lor după scopuri lumesci nu dau de loc esemplu bun de frica lui Dumnedeu. Apoi o sută de profesori „meșteri-strică" nu pot tocmi ceea-ce strică un singur „popă-tócă", ale cărui cuvinte de la altarul lui Dumnedeu nu sunt de loc în consonanță cu faptele lui.

Pe lângă frica lui Dumnedeu și inima curată, se mai recere și inteligență și iscusință pentru interesele lumesci. Frica lui Dumnedeu trebue să ni-o dée biserica și esemplul celor ce vestesc cuvêntul lui Dumnedeu, ér iscusința pentru scopurile lumesci ale vieței trebue să ne-o dée școla.

Esigențele vieței se înmulțesc și devin mai mari pe di ce merge. Prin urmare școla are pe di ce merge mai mult lucru și mai grele probleme de resolvat. Un popor care vrea să trăiéscă, trebue dér să-și dea tótă silința și să jertféscă din greu ca să aibă școle bune.

E sciut casul cu cei două-deci și unu învêțători români sělăgieni, cari și-au uitat întru atât de sine și de chemarea lor, încât merg a se plânge contra superiorilor lor. Și unde? La aceia, cari fac numai capital politic din asemeni aparițiuni triste în viéța nóstră bisericéscă școlară, și s'ar bucura décă n'ar mai audi nici măcar pomenindu-se de școlă și de învêțător român. Acest cas al amintiților învêțători ne readuce în memorie starea de tot tristă a școlelor nóstre confesionale și a învêțămêntului nostru poporal.

Căci va trebui să recunóscă ori și cine că bine și nimerit s'a dis în acéstă fóiă, când s'a afirmat, că un lucru atât de urît și trist, comis de 21 învêțători români din Sělagiu, de unde numai lucruri școlare îmbucurătóre se audiau până acum, nu s'a putut sěvêrși fără de cause, și încă cause de natură a produce un adânc efect în viéța nóstră școlară.

Causele acestea esistă într'adevěr. Și lucru fórte dureros, esistă nu numai în Sělagiu ci pretutindeni în téră și amenință, putem dice, chiar cu nimicire învěțămêntul nostru poporal românesc.

Nu vrem să fim nici optimiști, nici pesimiști. Vrem să ținem sémă însě de stările reale fără a voi să ne înșelăm noi pe noi cu nu sciu ce ilusiuni deșerte.

Tocmai pentru aceea trebue să recunóscem, că mai mult ca ori și când se impune adi conducĕtorilor poporului nostru, ca să nu trécă cu ușurință peste casuri ca cel atins mai sus. Căci, cum am mai dis, ori unde și 'n ori-ce împrejurări s'ar ivi asemeni casuri, trebue să ne încordăm și să punem odată pentru tot-déuna stavilă tare acestor aparițiuni triste și nenorocite, după sfatul străbun: *Principiis obsta*.

Situația în Austria Din *Viena* se anunță, că situația politică inspiră serióse îngrijiri. Cehii nu cedéză nimic din atitudinea lor obstrucționistă. Deóre-ce și în Ungaria se ridică mari piedeci față cu nouele proiecte militare și fiind-că este cu desĕvîrșire esclus, ca asupra acestor proiecte să se decidă prin § 14, Cehii speră, că cabinetul Koerber se va retrage, făcênd loc altui guvern mai amical față de ei. *„Politik"* scrie, că acum nu mai póte fi îndoiélă, că între Koerber și parlament s'a deschis lupta pe mórte, pe viéță, și décă Koerber nu va face Marți declarațiuni satisfăcĕtóre, atunci are să se decidă, décă guvernul, ori cabinetul va plăti prețul acestei atitudini intrasigente. — În ședința de la 7 Noemvrie a „Reichsrath"-ului, deputatul ceh *Kramarz* a declarat, că Cehii nu mai vor să figureze ca naționalitate de a doua mână. Décă nu li-se vor respecta drepturile, ei *vor împiedeca ori-ce lucrare* parlamentară.

„Regele nu vine la Budapesta". Sub titlul acesta „Magyarország", „Független Magyarország" și alte diare opoziționale, se ocupă în lungi articole cu faptul, că Majestatea Sa monarchul nu va veni tómna acésta, ca de obiceiu, la Budapesta, și că și-a amânat venirea în capitala ungară pe timp nedeterminat. „Magyarország" dice, că Majestatea Sa s'a supěrat pentru oposiția, ce se face în Ungaria proiectelor militare, și acum „trebue pedepsită renitența, ce s'a arătat în jurul împlinirei poruncei" — „Független Magyarország" scie să spună și mai mult. El scrie: „Regele e mânios și a declarat, ca nu va merge în Ungaria nici acum, nici după acésta". Causa principală o găsesce numita fóie în demonstrația, ce s'a făcut la Clușiu, contra imnului „Gott erhalte". Când deputatul 48-ist Barabas și-a ținut cunoscutul discurs în afacerea „Gott erhalte" din Clușiu „dile întregi nu putea vorbi nimeni cu regele. A fost fórte nemulțumit cu rĕspunsul, ce l'a dat Szell". De asemenea Maj. Sa s'ar fi supĕrat din causă, că proiectele militare au întâmpinat oposiție în Ungaria. În fine a luat în nume de rĕu, că „téra nu prea vré să urce lista civilă și nu e nici o speranță, ca téra să plătéscă anual cu 2 milióne mai mult pentru cheltuelile curții maghiare, care nu esistă."

Notăm, că oficiósele unguresci tac tăcerea pescelui și nu desmint scirile ce le aduce foile oposiționale.

Alegerile din Austria de jos. Resultatele alegerilor din Austria au dat o surprindere fórte durerósă pentru liberali, Schöneriani, jidovi și social-democrați, cari se aliaseră spre a sdrobi partidul antisemit de sub conducerea lui Dr. Lueger. După alegerile colegiilor din Viena și orașe și după balotaje, situația se presentă așa: Antisemiții vor dispune de 45 mandate (față cu 31 din perioda trecută), ér oposiția numĕră d'abia 13 mandate. — Cu deosebire crâncenă a fost lupta la balotajul din Favoriten, unde a biruit antisemitul *Prohaszka* (6262 voturi) contra jidovului socialist Dr. *Adler* (6223 voturi). Socialiștii au terorisat pe alegĕtori cu bătăi și cu înjunghieri, însĕ fără succes.

Visita Regelui Carol în Rusciuc.

M. S. Regele Carol va sosi la Rusciuc Marți 29 Octomvrie, la órele 2 după amiadi și va fi primit la debarcader de A. S. R. Principele Ferdinand al Bulgariei. Regele și Principele se vor duce în port în trăsură până la palatul princiar. În timpul dilei, se vor duce să visiteze căsărmile orașului.

Séra va avé loc la palat un mare prânz de gală în onórea Regelui, la care vor lua parte 80 de persóne.

Regele va petrece nóptea de Marți spre Mercuri în Rusciuc.

Mercuri, Regele și Principele vor pleca cu un tren special pentru a se duce la Plevna. Trenul se va opri la înălțimea vechei redute a Griviței, unde cei doi Suverani vor descinde, pentru a visita în trăsură acéstă redută de la 1877, și pe urmă orașul Plevna.

O delegațiune din batalionul al II-lea de vênători, trimésă de la Constanța, va aștepta pe Regele Carol la Grivița.

De la Plevna, Suveranii se vor duce cu drumul de fer la Samovit, unde vor sosi la órele 7 séra.

Un al doilea prânz de onóre va avé loc în acest port pe bordul vaporului bulgar *„Krum"*. Apoi Regele își va lua adio de la Alteța Sa Regală principele Ferdinand al Bulgariei și va trece pe bordul vaporului *„Orient"* al navigațiunei române, pentru a se duce la Turnu-Măgurele, unde îl va aștepta un tren special. Maiestatea Sa va pleca în aceeași nópte direct pentru Sinaia.

Regele Carol va fi întovărășit, în afară de d-nii D. *Sturdza*, președinte de consiliu și ministru de rĕsboiu, și Ionel *Brătianu*, ministru de externe, de d-l general *Warthiadi*, șeful Casei militare, și de d-nii colonel *Mavrocordat* și locot.-colonel *Georgescu*, adjutantul sĕu, colonelul *Cóndă*, secretar general de la ministeriul de rĕsboiu, colonel *Averescu* de la statul-major general, maiorul *Romanescu*, comandantul batalionului 2 de vênători, și căpitanul Al. *Sturdza* din batalionul 2 de vênători, fiul primului ministru.

*

Diarul oficios *„Bulgarie"* publică un articol de fond relevând, că visita Regelui României va completa fericitele evenimente din vremurile din urmă, cari au înseninat orisontul politic al Bulgariei. Regele Carol va fi primit cu bucurie de poporul bulgar, nu numai ca Suveranul unui stat vecin, cu care Bulgaria are atâtea interese esențiale de a fi în bune relațiuni, dér ca pe acela, care a *luat parte la rĕsboiul de liberare a poporului bulgar*. Bulgarii nu pot să nu-și reamintéscă *cu recunoscință*, că Maiestatea Sa Regele Carol în capul bravei sale armate și umĕr la umĕr cu trupele liberatóre rusesci, *a luptat pentru desrobirea lor*. Sacrificiile pe cari poporul român le-a făcut în acest rĕsboiu, găsesc un loc larg de recunoscință în inima poporului bulgar și pe care politica nu-l va puté vre-odată restrînge.

Diarul oficios esprimă convingerea, că visita Regelui Carol va strînge și mai mult încă *relațiunile amicale dintre România și Bulgaria* și va fi începutul unui lung period de raporturi cordiale între cele două țĕri, cari sunt unite, nu numai prin trecutul lor, dér și prin interesele lor materiale și prin aspirațiunile lor culturale.

De asemenea, celelalte mari diare bulgare publică articole de căldurósă simpatie cu ocasiunea visitei Regelui Carol.

*

Ultimul număr al diarului rus *„Petersburkia Viedomosti"*, vorbind de visita Regelui Carol la Rusciuc, spune că escursia de la Plevna, este cel mai bun mijloc de a lega cele două țĕri vecine cu o nouă și trainică prietinie.

Diarul rus încheie: „Va fi într'adevĕr un moment solemn acela, când învingătorul de la Plevna va întinde prietinesce mâna sa prințului Bulgariei, pe câmpul de bătaie unde s'a născut principatul Bulgariei".

Adresa comitatului Pojun în congregația comitatului Cojocna.

În diua de 7 Noemvrie s'a ținut în Clușiu congregațiunea de tómnă a comitatului, în care a venit la ordinea dilei cunoscuta adresă circulară a comitatului Pojun. După-cum ni-se scrie, dintre membrii români fórte puțini s'au presentat și cu deosebire s'a remarcat absența membrului virilist Coroianu.

La acest obiect a vorbit Dr. *Rosenberger* Bernat, protofiscalul comitatului și mare proprietar, care cu frase patrioticejidovesci a făcut propunerea, ca și comitatul Clușiului să urmeze exemplul Pojunului, adresând o petiție la camera deputaților pentru ștergerea legii naționalităților, de care — după părerea sa — nu este nici o necesitate, deóre-ce mână nu mai apa pe móra agitatorilor naționaliști.

D-l Vasile *Indre*, advocat, luând cuvêntul, într'un discurs mai lung a susținut cu argumente istorice, juridice și sociale, necesitatea menținerii legii de naționalitate, pe care au creat-o nisce bărbați sub influența marilor principii de egalitate și frățietate. Iubirea de naționalitate, iubirea de neam și de limbă, nici prin lege, nici prin forță nu se póte stirpi. Pentru nu contra națiunilor autohtone ar trebui apĕrată, ci contra acelor veneticĭ, cari inva-

déză în ţéră şi cuceresc pămêntul, apĕrat cu sânge în cursul secolilor de tóte naţionalităţile patriei.

Viceşpanul *Dozsa* susţine din partea sa de asemenea necesitatea esecutării legii naţionalităţilor.

Resultatul a fost, că congregaţiunea a luat simplu la cunoscinţă adresa comitatului Pojun.

Din Bucovina.

Cetim în „*Deşteptarea*“ din Cernăuţĭ:

Lunĭ, 3 Noemvre st. n., comitetul central al partidului poporal-naţional a ţinut o adunare plenară. In discuţiunea asupra situaţiei politice a poporului român din ţéra nóstră, s'a constatat faţă de evenimentele din ultimele lunĭ, regretabila apariţie a unui curent părăsit de basa naţională, care tinde sĕ captiveze învĕţătorii românĭ, spre a-i preface în factorĭ destructivĭ faţă de naţiune; s'a constatat totodată, că o parte mare a învĕţătorilor românĭ, cu tótă agitaţia lipsită de orĭ-ce consciinţă în acéstă direcţie, nu simpatiséză cu amintitul curent a cărui întrare în corpul nostru naţional are menirea de a produce desorganisare şi de a slăbi poporul român în privinţa politică faţă de celela'lte naţiunĭ. S'a mai constatat, că la spatele acelui curent, ca spirite în taină dirigente, stau pronunţaţĭ duşmanĭ ai poporului nostru. Cu acest prilej s'a discutat şi rolul politic al deputatului dr. Fl. Lupu şi al revistei „Privitoriul“, ce apare la Brünn şi s'au admis următórele moţiunĭ:

„Comitetul central al partidului poporal-naţional este deplin solidar cu enunciaţia dirigenţei partidelor române unite publicată în nr. 67 al „Deşteptării“, prin care deputatul dr. Fl Lupu a fost declarat inimic al intereselor adevĕrate ale naţiunei nóstre“.

„Partidul poporal-naţional condamnă cu desăvîrşire tendinţa şi ţinta neromânéscă a revistei „Privitoriul“ a d-lui dr. Aurel cav. de Onciul din Brünn în Moravia, şi declară, că lucrarea d-sale este stricăciósă naţiunei române, căcĭ d-sa séu din necunoscinţă a referinţelor, séu din rea-credinţă, presintă chestiunile bucovinene cu totul denaturat“.

In continuare s'a discutat situaţia culturală şi economică a poporului nostru, s'au înaintat mai multe plângerĭ în privinţa şcolară, administraţiilor comunale etc., cerêndu-se intervenţia Dirigenţei în mai multe afacerĭ; s'a luat la cunoscinţă, că contrar cu legile şi emisele esistente, în cele mai multe regiunĭ românescĭ cârciumele nu se închid, şi s'a luat încheierea:

„Diriginţa partidelor române unite este rugată a interveni pe lângă deputaţii naţionalĭ pentru statorirea unei legĭ cu privire la închiderea cârciumelor în dilele de Duminecĭ şi sĕrbătorĭ, cât şi a lucra într'acolo, ca esistenta lege pentru închidere în dilele de rînd sĕ fie esecutată“.

Infiinţarea internatelor la Rădăuţ şi Siret, precum a internatului din Suceva s'au luat cu deosebită satisfacţie la cunoscinţă şi membrii partidului poporal sunt îndemnaţĭ a continua spornica lor activitate la înfiinţarea şi susţinerea instituţiunilor culturale. Insoţirile Reiffeisiane, deşi slabe la început, înrîuresc deja simţitor starea economică a poporului rural; în multe comune cămătăria dă înapoi şi creditul începe a deveni pentru ţĕran în genere mai eftin. Se constată ca absolută necesitate crearea unui hambar central pentru negoţul cu pâne de la producĕtor direct, către consumător, spre a delătura cămătăria cu pânea. S'au mai luat decisiunĭ însemnate în privinţa organisărei politice şi economice.

Din dieta ungară.

Şedinţa de la 7 Noemvrie.

O discuţie estraordinar de pasionată a fost în şedinţa de la 7 Noemvrie a dietei. Deputatul 48-ist *Nessi* Pal a anunţat, că i-s'a atacat dreptul de imunitate. Juriul de onóre al brigadei 79 de honvedĭ, la ordinul generalului *Bihar*, a citat înaintea sa pe deputatul *Nessi* şi a deschis contra lui acţiune în causă de onóre, pentru-că în calitate de oficer în reservă, a demonstrat la Cluşiŭ în contra imnului „*Gott erhalte*“. Scirea acésta, comunicată dietei de presidentul ei, a fost primită de partidul 48-ist cu mare sgomot. S'au audit din partea mai multor deputaţĭ cuvinte, ca: *obrăznicie! porcărie! mişelie*! *terorism militar*! — Armatei nu-i este permis sĕ ofenseze suveranitatea naţiunei, dise Olay, ér în casul de faţă acésta s'a întêmplat, căcĭ Nessi a fost la Cluşiŭ ca membru al delegaţiei dietei.

Intrându-se în ordinea de di, desbaterea asupra proiectului de *indemnitate*, deputatul 48-ist *Lengyel* Zoltan a ţinut un discurs chilometric. A vorbit despre câte tóte şi a atacat cu mare aparat politica lui Szell. Étă câte-va escerpte din vorbirea lui:

După o întroducere mai lungă, a vorbit despre *absolutismul împĕrătesc* în Ungaria, care sub vĕlul constituţionalismului devine tot mai puternic. Pe ministrul president l'a asĕmĕnat cu *Fregoli* (acest Fregoli a debutat anul trecut şi în Braşov), care apare pe scenă în tóte figurile, ca bărbat, ca femeie, distrând publicul. Aşa e şi Szell: în Viena distréză pe militarĭ, ér la desvĕlirile de statue distréză publicul. Inaintea statuei lui Matia a glorificat memoria acestuia, cu ocasia plecării archiducelui însĕ stând „haptak“ a ascultat „Gotterhalte“. L'a atacat apoi pe Szell pe tema pactului vamal cu Austria. A vorbit despre proiectele militare, despre deficit, indemnity şi s'a espectorat cu profusiune contra armatei.

Étă ce a dis *despre armată:*

„Armata acésta este o adevĕrată *batjocură* a conscienţei naţionale, *ucigaşa* sentimentului maghiar. Corpul ofiţerilor este o *uneltă órbă plătită* a absolutismului, a *puterii subjugătóre* a dinastiei, ér nu sentinela gloriei, incarnaţiunea ei.... Cine întră odată în armată, acela nu aduce de acolo însufleţire şi patriotism, ci ură şi dispreţ faţă de tot ce se află în casarmă... Eu nicĭ odată n'am fost pedepsit, n'am sciut nicĭ un cuvênt nemţesce când am întrat în armată, şi am adus jertfa, că am învĕţat astfel (limba germană), încât în atestatul despre esamen e scris „Schreibt und spricht deutsch vollkommen“ — de *ceea-ce şi adĭ îmĭ e ruşine*“....

S'a ocupat apoi cu urcarea *listei civile* şi a dis între altele:

...„Nu numai că nu avem de unde plăti, dér trebue sĕ întrebăm, că spre ce scop se cere, şi cui plătim noi banii aceia? Esistă aevea curte regală maghiară? Tot ce cheltuesce regele în Ungaria face 910,000 fl. Sub titlul listei civile, Ungaria a plătit Austriei cu două sute milióne mai mult. Acolo (în Austria) se intreţin din lista civilă musee, teatre, ba *chiar şi teatraliste*.... Cum vine regele în Budapesta (O voce: Cu trenul!) „Hofmeister“-ul dă circulare, „Hofceremonienamt“ se îngrijesce de numĕrul lacheilor, alţii de cai, alţii de vinurĭ, printre carĭ, ca sĕ fie ceva şi maghiar, se pune câte 1—2 butelii de Tokaj. (Thaly! Şi aduc şi apă din Viena). Ovĕsul din Viena, paiele din Viena, Vine şi regele, dă prândurĭ şi balurĭ, ér când regele se depărtéză, nu rĕmâne în sentimentul public naţional nicĭ o simţire înălţătóre“....

Vorbesce apoi despre conflictul dintre „naţiune“ şi domnitor din causa lui Ludovic Kossuth, şi dice intre altele:

...„Istoria maghiară l'ar considera imortal (pe Maj. Sa Francisc Iosif), décă ar dice: Étă, nu sunt ingrat, nicĭ necavaler, vĕ iubesc pe voi, şi fiind-că vĕ iubesc, în voi şi prin voi iubesc pe toţĭ fiiĭ marĭ ai naţiunei, fie că au fost, séu nu contra mea. Pe cel ce-l stimaţĭ voi, şi eu îl stimez, fiind-că sorgintea puterii mele este puterea vóstră! — Ce ar dice istoria despre d-l ministru-president, décă i-ar spune lui Francisc Iosif: Domnul şi regele meu, nu împedeca lucrul acesta, ci precum soţia ta a sciut sĕ pună cunună pe catafalcul lui Francisc Deak, a cărui memorie e mult mai mică decât a lui Kossuth, şi tu poţĭ dice: acolo este colina de încoronare vis-à-vis de palatul din Buda; nu pun piedecĭ ca între cele două marĭ figurĭ ale véculul trecut, sĕ se pună cel mai mare uriaş.... (statua lui Kossuth.)

*

In şedinţa de la 8 l. c. s'a continuat desbaterea asupra idemnităţiĭ. Nimic de nteres.

O carte interesantă.

O carte interesantă, póte unică în felul ei, a scos de sub tipar profesorul piarist din Timişóra Dr. Geza *Czirbusz* sub titlul „Ungaria la începutul véculul XX“. Noi n'am vĕdut publicaţiunea acésta, însĕ după-cum reiese din primul de la 5 Nov. al lui „Budapesti Hirlap“, se spun în ea lucrurĭ, carĭ dau de gândit şoviniştilor. Fóia numită spune, că e o lucrare scientifică, de care pot usa profesorii, universitarii şi toţĭ aceia, carĭ se interesézá de stările din Ungaria. Nu-i póte ierta însĕ autorului, că în „opera lui scientifică a vîrît şi politică“, desfăşurând părerĭ, carĭ sunt de natură subiectivă.

Sĕ vedem însĕ ce spune Crirbusz şi cu ce nu se póte împăca „B. H.“?

Autorul vorbind despre *naţiunea politică* şi *naţionalităţi*, pune mai mare greutate pe *originea de rassă*, decât pe *naţionalismul după limbă*. Nu cunóscerea limbei, ci calităţile de sânge hotărĕsc asupra aceea, că cutare individ la care grup de naţiune aparţine. Ca sĕ l recunóscă pe cine-va Maghiar, lui Czirbusz nu-i este de ajuns, décă respectivul s'a mărturisit Maghiar, după limba maternă, cu ocasia recensămêntului, fiind-că acésta nu arată, decât cunoscinţa de limbă a respectivului şi aparţinerea politică; însĕ cu tóte acestea Românul, Armeanul, Jidovul, Germanul, Tiganul după particularitatea de rassă *rĕmâne ceea-ce s'a născut*, şi „numai cultura îi este maghiară, dér *sângele, particularitalea de rassă, mersul gândirii, nu este maghiar*, orĭ-ce ar dice ilusioniştii politicĭ“.

Conform acestui adevĕr, Czirbusz consideră *şovinismul maghiar de un paradox periculos*, şi-l combate energic. „Omenii sunt forte simţitorĭ cu privire la religia şi limba lor, *sĕ nu-i supĕrăm în sentimentele lor delicate*!“ esclamă autorul, al cărui ideal este o Ungarie, în care fie-care naţionalitate înfloresce cu propria-i cultură într'o libertate pacĭnică şi unitate politică. Căcĭ — dice — „omenimea e o grădină cu florĭ, unde miile de naţiunĭ şi popóre sunt florile, ele nu sunt plantaţiunĭ de cartofĭ, unde tóte plantele sunt la fel. *Sĕ înflorésca şi sĕ se sporéscă fie-care după firea şi modul sĕu de a fi*“.

E de prisos a mai releva, că „Bud. Hirlap“ nu admite odată cu capul aşa ceva, şi contra adevĕrurilor esprimate de Czirbusz pune tese cu totul altele, în spirit şovinist. Fóia archişovinistă dice, că tocmai autorul cărţii din cestiune e ilusionist, décă crede, că prin vorbă bună şi cu cozonac, Maghiarii ar puté sĕ atragă naţionalităţile agitate de fraţii lor de sânge din strĕinătate. Apoi îl învită, sĕ privéscă, ce fac la începutul veacului 20 tóte naţiunile, carĭ din elemente diferite vor sĕ creeze, cu mijlócele vieţii moderne, state şi naţiunĭ unitare....

SCIRILE DILEI.

— 28 Octomvrie v.

22 funcţionarĭ traşĭ în cercetare disciplinară. La ordinul ministrului president şi de interne Coloman *Szell*, 22 funcţionarĭ ai oraşului Neoplanta sunt traşĭ în *cercetare disciplinară*, ér *4 funcţionarĭ au fost destituiţĭ din post*. Acésta s'a făcut în urma resultatelor anchetei, care a descoperit marĭ abusurĭ în administrarea banilor de dare. Paguba totală e de 125,736 cor. 62 fil.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov. D-l Dr. *Zosim Chirtop* advocat în Câmpenĭ, un marinimos şi vechiŭ sprijinitor al mesei studenţilor noştri, apreţiând împrejurările grele cu carĭ se luptă instituţiunea nóstră umanitară românéscă a mesei studenţilor din Braşov, pe lângă ajutórele sale anterióre de mai multe sute coróne, ni-a trimis acum un nou ajutor de **100 coróne** pentru trebuinţele anului present. — Priméscă nobilul donator cele mai sincere mulţămite şi lamineze exemplul marinimos al d-lui pentru imitatorĭ cât de numĕroşĭ. — *Direcţinnea şcólelor medii gr. or. române.*

Sfinţire de şcólă. „Unirea“ scrie: Duminecă în 26 Oct. n. Reverendissimul domn Dr. Aug. Bunea, învitat de protopopul Nicolau Solomon, a sfinţit şcóla cea nouă gr.-catolică din Ludoşul de Mureş. Mai întâiŭ domnul canonic a celebrat sf. liturgie în biserica cea frumósă şi nu de mult zidită, asistat de protopopul şi de notarul tractului George Florian, paroch în Sânger. Cu acéstă ocasiune a predicat despre evangelia dilei şi în legătură cu acésta a lăudat zelul şi jertfele pentru biserică şi şcólă. După liturgie a sfinţit şcóla în presenţa unui public numeros în care era — pe lângă preoţii Suciŭ din Căpuş, Boeriŭ din Lechinţa, Orbean din Iclănzel şi alţii din jur — şi representaţii autorităţilor civile locale. Aci predând şcóla destinaţiunei, a adresat cuvinte potrivite senatului şcolar, părinţilor, pruncilor de şcólă, învĕţătorului, arătându-le carĭ sunt datorinţele lor faţă cu şcóla. Invĕţătorul Vas. Morariu cu corul sĕu de elevĭ a ridicat mult frumseţa actului, şi a sciut aranja o adevĕrată sĕrbătorire a parochului şi protopopului N. Solomon, sub a cărui păstorire s'au clădit biserica şi şcóla, ambele atât de frumos situate pe ţĕrmul Mureşului într'un loc înalt unde, călĕtorind pe valea acestui rîu, le vedi şi le admirĭ din mare depărtare.

Tinerimea universitară română din Cluşiŭ învită la Picnicul, ce se va ţiné Duminecă în 23 Nov. st. n. 1902 în sala Redutei orăşenescĭ. Venitul curat e destinat pentru ajutorarea tinerilor lipsiţĭ de mijlóce. Inceputul séra la orele 8. Preţul de întrare: de persónă 3 cor., de familie până la 3 membrii 6 cor., de la 3 membrii în sus 8 cor. Comitetul arangiator: Valeriu *Ostatea* preşedinte, Antoniu *Bogdan* vice-preşedinte, Ioan *Nica* cassar, Basiliu *Başiota* controlor, Augustin *Raţiu*, Virgil *Muntean*, membrii în comitet. Ofertele marinimóse sunt a se trimite la adresa cassarului (strada Szentlélek nr. 3) şi se vor publica.

Propagarea revoluţiei în armata rusésca. Diarul socialist „*Vorwärts*“ publică o circulară secretă a ministrului de rĕsboiŭ al Rusiei contra propagandei revoluţionare în armată. In circulară se dice între altele: „Indrăsnéla revoluţionarilor, carĭ fac propagandă în armată a sporit; trebue sĕ fim cu băgare de sémă“. Se spune apoi, că un óre-care Alschanski, de familie nobilă, soldat într'un regiment de gardă din corpul de la Iecaterinoslav, a făcut propagandă revoluţionară prin discursurĭ, broşurĭ şi proclamaţii, ér alţĭ soldaţĭ l'au ajutat în acéstă întreprindere. După ce se mai arată în circulară şi alte fapte la fel cu acesta, se face observaţia, că comandanţii n'au sciut nimic de ele, că n'au luat în sémă aşa sforţărĭ ale sectelor secrete. Ministrul rógă pe comandanţĭ sĕ-şĭ dea părerea în privinţa mijlócelor de-a preveni şi reprima aceste propagande.

Inăbuşirea revoluţiei din Macedonia. Conform instrucţiunilor date din Constantinopol, valiul din Monastir a trimes puternice detaşamente în regiunea în care operéză bandele, în fruntea cărora se afla colonelul bulgar Iancoff. Autorităţile otomane din Macedonia, de altă parte, au hotărît sĕ pună la preţ capul şefului revoluţionar. Capturarea lui *Iankoff* se consideră ca iminentă, dat fiind că ţĕranii, la început în rebeliune, au început sĕ depună armele şi sĕ serve de călăuză patrulelor imperiale.

Cartelul de petrol român. Rafinatorii marĭ de petrol român, anume firmele: „Steaua Română“ „Société anon. des Pétroles Roumains“, „Aurora“ şi Hagianof & Câmpeanu, au cădut de acord în privinţa preţului. Cartelul s'a încheiat pe timpul de la 1 Sept. 1902 până la Maiŭ 1913 şi se referă atât la consumaţia internă cât şi la esport. Preţul minimal de la fabrică va fi de 8 lei suta de chilograme. — Consulatul austro-ungar din *Ploiescĭ* observă, că petrolul român până acuma n'a putut concura în Balcanĭ şi Levante cu petrolul eftin rusesc. In Germania şi Anglia însĕ exportul petrolului român a crescut, aşa că de la 1 Ianuarie 1902 până la 1 Septemvrie numai în Anglia s'au esportat 1,955,190 decalitri.

Esportul de cereale din România. Din partea consulatului austro-ungar din Constanţa se raportéză, că funcţionarii românî de port au observat, că exportorii nu fasionéză esact cantitatea de cereale de pe vagóne, păgubind enorm statul la încassările taxei de 1½ %. Ministrul de finanţe român a înăsprit acum controla şi a dat ordin, ca de acum înainte taxele să nu se percépă după fasiunile esportorilor, ci pe basa actelor de pe vapóre.

Cum „iubesce“ Thaly Viena. Deputatul *Thaly* Kalman este unul din cei mai incarnaţî kossuthiştî. Ca se dea c'o dovadă mai mult despre acésta, el a făcut în şedinţa de la 7 Noemvrie a dietei ungare următórea declaraţie: *„Mi-ar plăcé să jăfuiesc Viena*, ca să aduc de acolo acasă comorile maghiare“. — Curióse plăcerî.

De la Curtea cu juraţî. La 7 şi 8 Noemvrie a. c. s'a pertractat înaintea Curţii cu juraţî, de la Tribunalul din Braşov acusa susţinută contra lui Nicolae Staicu Ticanu şi Aron Ioan Cojanu din comuna Rucăr (România), carî au fost estradaţî de tribunalul din Câmpulung, bănuiţi ca făptuitorî ai jafului săvêrşit în nóptea de 26 Iulie 1901 la casa primarului comunal din comuna Pórta-Bran Miron Tătoiu, şi ai jefuirei săvêrşite în nóptea de 22 Maiŭ 1901 la casa lui Nicolae Staicu Runceanu din Magură. La 8 Noemvrie, la órele 5 p. m., după o pertractare de două ḑile s'a prounţat verdictul juraţilor prin care acusaţii unanim au fost declaraţî de nevinovaţî şi au fost puşî pe picior liber. Curtea a fost constituită din 12 juraţî, ér tribunalul din preşedintele Weér György, judecătorii Abraham Istvan şi Császár Bela, grefier Bardocz Arpad; ca tălmaciu a funcţionat d-l Dr. Eugeniu Meţianu; acusa a fost susţinută de sub-procurorul Dr. Knörr Ferencz, ér apĕrarea a fost făcută de advocatul Dr. N. Mănoiu.

De ale pressei germane din Ungaria.

Dintre redactorii germanî urmăriţî în timpul din urmă de procurorî, judecătorî de instrucţie şi poliţie, Artur Korn din Chichinda este cel mai norocos, căcî se bucură de libertate deplină în Elveţia, unde s'a refugiat şi unde, după cum cetim în foile streine, ţine conferinţe publice asupra situaţiei Germanilor din Ungaria. Al doilea, Hermann Schroff de la „Kr. Ztg.“, care fusese luat cu nepusă masă din Braşov, se află în prevenţie la T.-Mureşului, ér soţia sa şi o copiliţă, rĕmase pe drumurî, jelesc pe părintele lor absent şi se gândesc în ce chip sĕ-şî asigure viitorul, după-ce cel ce le câştiga pânea fu luat din mijlocul lor, aşa pe neaşteptate. Al treilea este Alvin Cramer de la „D. T. f. U.“, care nu de mult fusese transportat din temniţa din Timişóra în închisórea de stat din Seghedin. Asupra acestui din urmă circulă în foile maghiare următorul articol caracteristic pentru lealitatea adversarilor:

Agitatorul Alvin Cramer. Intr'o diminéţă se rĕspândi în închisórea de stat din Seghedin o veste îngrozitóre. Sergentul păzitor ne raportă iritat:

— Astăḑi vine un óspe mare. Un agitator primejdios! Il chiêmă Alvin Cramer. D-l director mi-a ordonat sĕ-l pun într'o secţie proprie şi sĕ-l supraveghez riguros.

Pe arestanţi îi cuprinse o agitaţie mare. Numele lui Alvin Cramer e cunoscut în tótă ţéra. Diarele scriu adevĕrate romane sensaţionale despre ura lui turbată contra Maghiarilor.

Noi ne băteam capul acum asupra modului, cum sĕ-l primim.

„Eu am sĕ-i trag o palmă“, ḑise un Săcuiu, care de 8 lunî şedea la gros condamnat din causa unui duel.

Şi discutam şi combinam între noi, óre ce înfăţişare va fi avênd? O sĕ fie vr'un uriaş, orî vr'un om de statură mică? Intr'un punct eram cu toţii de acord, că *trebue sĕ fie un monstru detestabil!*

Aşteptam sĕ vie. O sĕ-i dăm lui. Grijania Niamţului! Ne-am înarmat în onórea lui, se înţelege cu arme, de carî se găsesc în închisóre.

De-odată sună. Sergentul-păzitor deschise pórta. Noi ne îngrămădiram la ferestri, sĕ vedem pe marele maghiarofag.

Pórta se deschise şi întră un domn blond cu înfăţişare blândă, avênd în mână un geamantan.

Săcuiul ḑise:

— Uite, ce pârlit! No, ăstuia n'am sĕ-i dau palma făgăduită, mĕ tem, sĕ nu móră de ea.

„Agitatorul“ întră în celula sa şi nu-l mai vĕḑurăm, decât la plimbare. Noi şedeam în curte şi ghiciam, óre va îndrăsni se ésă. Săcuiul ḑise:

„Mĕ tem, că totuşî am sĕ-i dau o palmă, décă va vorbi nemţesce cu mine.“

In fine eşi şi el. Se uita descuragiat împrejur, în sfirşit însĕ se apropiă de noi cu paşî timidî şi nesigurî. Se vedea pe el, că ar vré sĕ vină, dér nu prea îndrăsnesce. Când sosi la noi, îşî luă pălăria din cap şi ḑise pe nemţesce: „Bitte um Entschuldigug! Bin so frei, mich vorzustellen: Ich bin Cramer Alvin“. (Scusaţî, mĕ rog, îmî iau voie a mĕ presenta. Eu sunt Alvin Cramer). Timid şi óre-cum spăriat de propriele sale vorbe, îşî învîrtia pălăria în mână. Era o tăcere mormêntală, până ce luă cuvîntul Săcuiul, ḑicênd încet:

„No, poftim, pentru aceea poţî sĕ şeḑî şi d-ta, este loc de ajuns pe priciu.“

*

Autorul rîndurilor de mai sus este un colaborator de la „Pesti Napló“ şi se numesce Nagy (Gross?) Endre.

Sibiiu, 5 Noemvrie a. c.

(Coresp. particulară.)

Concertul Vladaia-Savu. Dómna *de Vladaia*, primadonă de la opera din Bucuresci, în turneul d-sale cu multe cotiturî, a nimerit şi în oraşul nostru, însoţită de d-l *Savu*, artist dramatic. (D-l Savu, modest cum e, nu ne spune la ce teatru e „artist dramatic!“) Sosirea d-nei Vladaia în societatea nóstră n'a fost întêmpinată tocmai cu înşufleţirea de odinióră.

La ce am nega-o, — nouĕ Sibienilor ni-a mai fost dat în anii din urmă sĕ fim amusaţî de artiştî călĕtorî din România. (Cine nu-şî aduce aminte de tenorul Vasiliu şi artistul Pagano?!) Şi deóre-ce despre „prestaţiunile“ d-lor încă au sosit aici unele raporte, — nu de ḑiare, — puţin favorabile, natural, că au fost primiţî cu tótă reserva. Şi cu tóte că, sosind aicî, au cercat totul ca sĕ împrăscie prejudiţiile societăţii, nu li-a succes.

Décă la aceste vom mai adauge, că numai acum s'au terminat festivităţile „Esposiţiei“ şi că *Vinerî* va fi concertul monstru al Reuniunei nóstre, uşor vom înţelege pustiul din sala de la „Unicum“. Şi acum câte-va reflexii asupra concertului însu-şî. Debutul d-nei de Vladaia mi-a făcut impresia unui asfinţit de sóre, séu a unui trandafir atins de bruma tómnei. Ultimele raze, ce sórele aruncă de după muchia unui deal, au şi ele farmecul lor, dér ce folos, că sunt lipsite de căldura dătătóre de viéţă. D-na Vladaia ni-a dovedit, că are şcólă escelentă. are şi voce destul de simpatică, şi décă la aceste vom mai adauge mimica scenică. — pe care d-na Vladaia o pricepe de minune, — prestaţiunile d-sale ar fi succese. D-na de Vladaia însĕ, primadona de la opera din Bucuresci, nu mai póte *cuceri*. Vocea d-sale în registrele mai înalte îşî perde timbrul natural, tonurile sunt prea ascuţite şi genante chiar. Tonurile de mezzosopran şi alt sunt plăcute, dér pré slabe. Şi aşa d-na de Vladaia nu te mai póte răpi în lumea emoţiunilor sufletescî, unde arta stăpânesce totul.

Noi, carî n'am avut fericirea s'o auḑim debutând pe acele vremurî, când înjuga tinerimea la carul d-sale de triumf, trebue s'o judecăm după prestaţiunile presente. Apoi şi programul e prea *„clasic“* şi strein pentru publicul nostru! Sĕ nu fie cu supĕrare, dér c'un program din care 9 puncte 7 sunt streine, ce a căutat d-na Vladaia de pildă în *Zlatna?* Orî ce s'ar ḑice, nouĕ ne plac cantece românescî, arta naţională.

Domnul Savu? E cel puţin riscat a aduce atributul da „artist dramatic“ în legătură cu numele d-sale! Nicî sentiment, nicî modulaţiune în voce, nicî interpretare corectă, nicî gesticulaţiunî nimerite, nicî espresiune în faţă, absolut nimic din atribuţiunile concepţiunei de „artist“. Admirabila creaţiune a lui *Eminescu*, „Lupta de la Rovine“, era sĕ n'o mai cunóscem sub mânuirea d-lui Savu. Er în piesele comice, — aci e d-l Savu acasă, — e mai mult caraghios, decât comic. D-sa nu atinge nicî nivoul unui diletant. Dómna Vladaia ar face bine, décă în escursiunile d-sale artistice, l'ar lăsa pe d-l Savu acasă sĕ-şî vadă de meseria d-sale, décă are vre-o meserie. Concursul d-şórei *Olivia de Bardossy* a fost de tótă lauda.

Spuneverde.

Inarmarea Rusiei.

Rusia urmăresce metodic transformare unei părţi din trupele sale de reservă, în armată activa. Deja brigadele de infanterie, de reservă, 50, 51, 52, 53, 55, 56, 60 şi 62 s'au încorporat în diferite circumscripţii ale armatei active. Brigadele 46, 47, 48 şi 50 au fost sporite de acum, în timp de pace, la 4 regimente cu câte 2 bataliónе. Până în vara viitóre 12 brigade vor rĕmâne numai cu câte 2 regimente de câte 2 bataliónе cu câte 5 companii; dér în curênd bataliónele vor numĕra câte 6 companii. Brigada 49 va fi sporită cu regimentul 5 din a 38-a divisiune de infanterie de linie, numit regimentnl Kovel şi care n'avea numĕr până acuma.

Brigada 49-a cuprinde 4 regimente nouĕ, 193 Cowel; 194 Mostislaw; 195 Dubus şi 196 Saslawa. Ţarul a trimis stindarde nouĕ acestor regimente. In felul acesta brigada 49 'şî are asigurată fiinţa sa separată şi independentă, adecă nu va mai fi confundată, în timp de mobilisare, cu brigada a 50-a.

Regimentul de gardă, în reservă, care cu regimentele 198 şi 200 forma a 50-a brigadă, s'a încorporat în brigada de reservă a gardei, ce se compune din patru regimente cu câte 2 bataliónе şi trei baterii.

Contingentul de recrutare pe anul curent e de 318,645, adecă cu 10,000 ómenî mai mare.

Literatură.

„Din largul lumii“, Note din călĕtorie, de *Radu D. Rosetti.* Constanţa. Editura Tipografiei *Fraţii Grigoriu* 1903. Un volum elegant ilustrat 8° mic de aprópe 300 paginî. Numele autorului este destul de cunoscut, mai ales din poesiile ce le-a dat publicităţii (Poesii, Foi de tómnă, Epigrame, Cartea dragostei, Din inimă, Sincere Duióse, Valurî, Cele din urmă), a publicat însĕ şi în prosă câte-va volume (Prosă, Anecdote militare, Robinson Crusoe, traducere), precum şi teatru (Steaua, după Richepin, Păţania lui Dimitrache, O lecţie, Pĕcate).

A apĕrut *„Almanachul“* societăţii *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conţinut bogat şi ilustrat. Format 8° cu 144 paginî. *Preţul 4 corone.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu* cu preţul indicat, plus 35 banî porto.

NECROLOG. La 5 Noemvrie a încetat din viaţă în Copand **Emilia Catinaş n. Pătăceanu** în al 25 lea an al vieţii şi al 6-lea an al fericitei sale căsĕtorii. A fost înmormêntată la 8 Noemvrie în Turda-veche.

ULTIME SCIRI.

Bucurescî, 10 Noemvrie. Regele Carol a sosit aserá dela Sinaia, în capitală. Aḑî s'a ţinut consiliu de miniştrii sub presidenţa regelui. Marţî diminéţa regele dimpreună cu miniştrii, carî îl însoţesc şi ca întrégă suită militară va pleca în Bulgaria şi va sosi în Rusciuc cam pe la ora 1 după améḑi.

Bucurescî, 9 Noemvrie. Iubileul de 50 de anî al societăţii germane de cântărî „Liedertafel“ s'a serbat erî şi aḑî cu mare solemnitate. Erau de faţă numeróse reuniunî de cântărî din streinătate. S'au esprimat respectuóse omagii pentru regele Carol, împĕratul Wilhelm şi împĕratul-rege Francisc Iosif.

Londra, 9 Noemvrie. Impĕratul Wilhem a sosit erî diminéţă la órele 8 cu yachtul Hohenzollern în Port-Victoria. Primirea oficială n'a fost în Port Viktoria. La órele 10 împĕratul a debarcat şi a mers cu tren special la Shorncliffe, ca sĕ inspecteze regimentul First-Royal de dragonî, al cărui şef este. Aicî i-a eşit spre întimpinare generalul Roberts şi generalul Wood. Impĕratul Wilhelm, după ce a inspectat regimentul, a rostit un discurs, pe care l'a terminat strigând de trei orî hurrah! la adresa regelui englez.

Diverse.

Copilul cel mai mic din lume. Cel mai mic copil care a venit pe lume până acum a murit ḑilele trecute la New-York într'un spital numit Post Graduate Hospital. Tatăl lui îl dusese la Bellevue Hospital într'un săcşor pe fundul căruia pusese bumbac, ca sĕ nu-i răcéscă odorul. Doctorul Fohrenback a fost cel dintâiŭ care a vĕḑut pe acest copil şi a chemat îndată toţî medicii şi infirmierii spitalului care au declarat, că n'au vĕḑut nicî odată un aşa copil mic trăind. Capul micului copil nu era mai mare ca un ou de găină ér corpul, care era forte conformat era de o lungime de 14 degete. Degetele nu erau mai gróse, ca nisce beţe de chibriturî. Micul fenomen fu transportat puţin mai târḑiu la spitalul Post Graduate, din New York unde a fost pus într'o cutie de sticlă încălḑită pentru ca sĕ fie păzit de răcélă. Cu tóte aceste îngrijiri el succombă nu mult după ce fu adus la New-York.

Sosiţi în Braşov.

Pe ḑiua de 8 Noemvrie.

Europa: Hosp, negustor de lemne, Oberdorf; Gaspar, profesor, K. Vásárhely; Fernau, comerciant, Lani voiajor, Aldenhoven, funcţionar de bancă, Viena; D-na Farkas, Pesta.

Bucurescî: Feigel, Bratter, voiagiorî, Viena; Davidovits, idem, Pesta.

Grand: Steinberg, comerciant, Azuga; Fuchs, voiagior, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Novembre n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120 30
Renta de corône ung. 4%	97.60
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2$%	90.20
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2$%	97.35
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	202 25
Bonurĭ rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	101.05
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	100.75
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	100.15
Renta de aur austr.	91.65
Losurĭ din 1860.	150 25
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.60
Acții de-ale Băncei ung. de credit	703.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	668.—
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane	116 95
London vista	239.20
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de corône	.95 $15^1/_2$
Note italiene	—.—

Cursul losurilor private

din 7 Nov. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	18.70	19.70
Credi	428.—	432 --
Clary 40 fl. m.	208.—	209.—
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	88.50	91 --
Krakau	77.--	80.50
Laibach	75 --	79 —
Buda	194.--	202.—
Palffy	182.	187.--
Crucea roșie austriacă	51.65	55 75
„ „ ung.	27.--	28 --
„ „ ital.	27.25	28.25
Rudolf	72 —	76.--
Salm	245.—	249 —
Salzburg	77.—	80.—
St. Genois	245 —	248.
Stanislau	78.--	81 --
Trientine $4^1/_2$% 100 m. c.	230 —	250 —
„ 4% 50	43 25	45.25
Waldstein	69.--	71.--
„ de 10 francĭ	34 —	36 -
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Novembre n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 7 Nov. 1902

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme	
		dela	pănă la
Grâu Bănățenesc	80	7.65	7 85
Grâu dela Tisa	80	7.60	7 80
Grâu de Pesta	80	7.65	7.80
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.
Grâu romănesc	80	—	.—

Semințe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme	
			dela	pănă la
Sĕcara		70—72	6.50	6.65
Orz.	nutreț.	60—62	6.30	6 50
Orz.	de rachiu	62—64	5.50	5.70
Orz.	de bere	64—66	5 30	5 50
Ovĕs		——	.—	.—
Cucuruz	bănățén	75	.—	.—
Cucuruz	alt soiu	78	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirișcă			5.50	5.80

Producte div.	Soiul		Cursul	
			dela	pănă
Săm. de trifoiu	Luțernă ungur.	Prețul per 100 chilograme	56.—	62.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănățénă		—.—	—.—
„	„ roșiă		58.—	63 —
Ulei de rapiță	rafinat duplu		— —	—.—
Ulei de in			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta		63.—	65.—
„ „	dela țeră		—.—	—.—
Slănină	svêntată		64.--	64 50
Prune	din Bosnia		11.—	11 75
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou		—.—	—.—
Gogoșĭ	sêrbesc		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ		—.—	—.—
„	sêrbescĭ		.—	—.—
Ceră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.		—.--	— --

600 - 1902
végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zernesti kir. járásbiróság 1902. évi Sp. 179/4 sz. végzése következtében Dr. Leményi Jenő brassói ügyvéd által képviselt Terciu József és Mária pesterai lakosok javára Gerbacea George és Mária magurai lakosok ellen 592 kor. — fil. s jár. erejéig 1902 évi Szept. hó 13 án foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 1360 kor. 24 fillre becsült következő ingóság k u. m.: 1 borju, széna, butorok stb. nyilvanos árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zernesti kir. jbiróság 1902 ik évi V 307/3 sz. végzése folytán 592 kor. — fil. tökekövetelés, ennek 1900 évi julius hó 7. napjától járó 8% kamatai, és eddig összesen 205 kor. 40 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejeig Magurán Gerbacea George házában leendő eszközlésére **1902 évi november hó 25 ik napjának delutáni 2 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. trv.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Zernesten, 1902 évi november hó 2 ik napján.

Huszár Vilmos,
kir. bir. végrehajtó.

1—1.(741)

„Gazeta Transilvaniei" numĕrul cu à **10 fil.** se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Eremias Nepoții.